skersmens ir apie 0,8 m aukščio. Abiejų viršus plokščias. Vieno iš jų krašte matosi akmuo, greičiausiai priklausęs vainikui. Pilkapyno R–PR dalyje, aukštumoje esantys keli pilkapiai yra nuo 5 m iki 8–9 m skersmens ir nuo 0,6–0,7 m iki 1,5 m aukščio, pusrutulio pavidalo arba plokščiu viršumi, kai kurie kiek sulėkštėję ir deformuoti. Kito pilkapio, esančio į R nuo raguvos, sampilas yra maždaug 8 m skersmens ir 1,2 m aukščio, suploto pusrutulio pavidalo. Pilkapyno vidurinėje dalyje pilkapiai labai nevienodo dydžio ir pavidalo: raguvos žiotyse ir ties jomis esantys sampilai daugiausiai nedideli, nuo 4–5 m iki 7–8 m skersmens ir nuo 0,2–0,4 m iki 0,7–0,8 m aukščio, kūgio arba žemo suploto pusrutulio pavidalo, kai kurie sulėkštėję ir apardyti, vieno krašte matosi greičiausiai vainiko akmuo, o labiau į Š nuo raguvos žiočių esantys sampilai gerokai didesni – nuo 9,5 m iki 12–13 m, vienas net 15 m skersmens, nuo 1 m iki 1,2 m aukščio. Didžiausias buvo net apie 1,7 m aukščio. Visi piliakalniai plokščiu viršumi, du su griovių ir pailgų duobių žymėmis prie pagrindo, bent dviejų šlaituose pastebimi paskiri, greičiausiai vainikų akmenys, vieno viršuje matosi kelios senos duobės, matyt, iškastos lobių ieškotojų, o dviejų – po vieną didelę duobę (viena iš jų, iškasta didžiausio pilkapio sampile, yra 5–6 m skersmens ir per 1,5 m gylio). Pagal pilkapių išvaizdą šį pilkapyną greičiausiai galima datuoti I tūkst. viduriu – antrąja puse. Pilkapyną išaiškino ir KPC archeologams nurodė V. Šimėnas (VU).

NEW BARROW CEMETERIES IN EAST LITHUANIA

In 2004 KPC archaeologists surveyed 2 new barrow cemeteries in East Lithuania: Družiliai (Pailgis) located in Švenčionys Dist. and Buikos (Kriokšliai) in Šalčininkai Dist. The first, which contains 4 barrows of different sizes, dates to the 2nd half of the 1st millennium – beginning of the 2nd millennium, and the second, in which 20 barrows of various sizes and appearances were counted, can be dated to the middle to 2nd half of the 1st millennium. During the survey of the barrow cemeteries, their territories were established as well as, with the help of a GPS device, the co-ordinates of the corners of the territories' boundaries and the barrow centres.

NAUJI PILKAPIAI ŠVENČIONIŲ RAJONE

Jonas BALČIŪNAS

2006 m. rudenį KPC Archeologijos paveldo instituto darbuotojai lankė bei žvalgė kai kuriuos Švenčionių r. esančius jau žinomus ir naujus pilkapius. Žvalgant Magūnų seniūniją buvo aptiktas vienas naujas pilkapynas, du atskiri pilkapiai, vienas pilkapis buvo surastas greta jau žinomo pilkapio. Visus šiuos iki tol nežinomus pilkapius KPC archeologams parodė jau ir anksčiau ne kartą jiems talkinęs Pabradėje esančios Magūnų girininkijos girininkas Stefanas Semaška. Išvykos metu buvo nustatytos naujų pilkapynų bei dviejų atskirų pilkapių teritorijos ir patikslinta vieno pilkapio teritorija bei pavadinimas (jis pakeistas į pilkapyną). Visų šių objektų teritorijų ribų kampų ir pilkapių centrų koordi-

natės užfiksuotos GPS prietaisu, kai kurie pilkapiai nufotografuoti

Balingrado pilkapynas yra apie 550 m į P–PV nuo Magūnų–Balingrado kelio, 250 m į R–PR nuo naujojo Buivydžių–Magūnų kelio tilto per Nerį (pastatytas 2005 m.), 200 m į PR nuo pastarojo kelio ir 100 m į ŠR nuo Neries dešiniojo kranto, Nemenčinės miškų urėdijos Magūnų girininkijos 256 kvartalo V dalyje, maždaug 150 m į P nuo kvartalinės miško proskynos tarp 253 ir 256 kvartalų Balingrado miške.

Pilkapyne yra septyni pilkapiai, kurių sampilai – nuo 6–7 m, 8–11 m iki 12–14 m skersmens ir nuo 0,3–0,5 m iki 0,8–1,2 m ir net iki 1,4 m aukščio. Jie gana kompaktiškai išsidėstę Neries pirmojoje viršsalpinėje terasoje, pailgame maždaug ŠV–PR kryptimi plote nuo 2–3 m, 4–6 m iki 15 m atstumu vienas nuo kito.

Šeši iš septynių pilkapių yra išsidėstę kompaktiška grupele nuo 2–3 iki 6 m atstumu vienas nuo kito. Daugumos jų sampilai – nuo 9–11 m iki 12–14 m skersmens ir nuo 0,8–1,2 m iki 1,4 m aukščio, plokščiu viršumi arba žemo suploto pusrutulio pavidalo, su grioviais bei pailgomis duobėmis arba jų žymėmis prie pagrindo. Trijuose sampiluose matosi senos, beveik užslinkusios duobės, du sampilai deformuoti – lyg nupustyti vėjo. Vienas pilkapis, esantis šios grupelės PR gale, yra maždaug 6–7 m skersmens ir apie 0,3 m aukščio, gerokai sulėkštėjęs ir deformuotas, o jo ŠV papėdėje matosi sena, dalinai užslinkusi, maždaug 4 m ilgio, 2–2,5 m pločio ir 0,4–0,5 m gylio duobė, galbūt iškasta supilant sampilą.

Septintasis pilkapis yra kiek atokiau nuo šios šešių pilkapių grupelės, maždaug 15 m į ŠV nuo jos. Šio pilkapio sampilas – apie 8 m skersmens ir 0,5 m aukščio, sulėkštėjęs ir kiek deformuotas, o jo ŠV papėdėje yra sena, beveik užslinkusi, maždaug 3x1,5 m dydžio ir apie 0,2 m gylio duobė.

Pagal išvaizdą pilkapius galima būtų datuoti I tūkst. viduriu – II tūkst. pradžia.

Dalkos pilkapynas yra apie 750 m į R–PR nuo Dalkos kaimo, 600 m į Š–ŠV nuo Družilių–Magūnų kelio, 300 m į V–PV bei tiek pat į P–PV nuo Petruškės kairiojo kranto ir 200 m į V–ŠV nuo Dalkos pilkapio (A 1775), Nemenčinės miškų urėdijos Magūnų girininkijos 185 kvartalo R dalyje, maždaug 50 m į V nuo kvartalinės miško proskynos tarp 185 ir 186 kvartalų Gulbinų miške, sodintame pušų jaunuolyne, į PR nuo miško keliuko.

Pilkapyne yra 2 pilkapiai, išsidėstę beveik Š–P kryptimi 5–6 m atstumu vienas nuo kito. Šiaurinio, didesniojo, pilkapio sampilas – maždaug 12 m skersmens ir apie 0,8 m aukščio, plokščiu viršumi, prie pagrindo apjuostas iš dalies užslinkusiais grioviais ar pailgomis duobėmis; sampilo ŠR, P ir PV šonuose matosi keli vidutinio dydžio vainiko akmenys, o jo sampilo viršuje – poros senų užslinkusių duobių žymės. Pietinio, mažesniojo, pilkapio sampilas buvo maždaug 8 m skersmens ir 0,3–0,4 m aukščio, žemo suploto pusrutulio pavidalo. Abu pilkapiai apardyti sodinant mišką.

Pagal išvaizdą pilkapyną galima būtų datuoti I tūkst. viduriu – II tūkst. pradžia.

Dalkos pilkapyno didesnis šiaurinis pilkapis KPC archeologų kaip atskiras pilkapis jau buvo žvalgytas 2003 m., tačiau tuo metu netoli esantis mažesnis antrasis pilkapis nebuvo pastebėtas, ir todėl į NKVR archeologinių vietų sąrašą šis objektas 2004 m. buvo įrašytas kaip atskiras Dalkos pilkapis II (A 1833). 2006 m., pastebėjus ir greta jo esantį dar vieną pilkapį, patikslinta šios archeologinės vietos teritorija bei jos pavadinimas (ją bus siūloma registruoti

NKVR kaip Dalkos pilkapyną).

Dalkos pilkapis II yra apie 700 m į R–PR nuo Dalkos kaimo, 700 m į Š–ŠV nuo Družilių–Magūnų kelio, 250 m į P–PV nuo Petruškės kairiojo kranto ir maždaug 70 m į ŠV nuo Dalkos pilkapyno, Nemenčinės miškų urėdijos Magūnų girininkijos 185 kvartalo R dalyje, maždaug 80 m į V nuo kvartalinės proskynos tarp 185 ir 186 kvartalų, Gulbinų miške, sodintame pušų jaunuolyne, į P nuo miško keliuko.

Pilkapio sampilas – maždaug 9 m skersmens ir 0,3 m aukščio, sulėkštėjęs ir apardytas sodinant mišką; jo ŠR ir PV šonuose prie pagrindo matosi po vieną seną duobę. Pagal išvaizdą pilkapį galima būtų datuoti I tūkst. antrąja puse – II tūkst. pradžia.

Družilių (Pailgio) pilkapis yra apie 1,9 km į Š–ŠR nuo Družilių–Magūnų kelio pervažos per Vilniaus–Turmanto geležinkelį, 1,5 km į Š–ŠV nuo šio kelio, 900 m į Š nuo Družilių pilkapyno (A 1068P), 750 m į Š–ŠR nuo Družilių, Pailgio pilkapyno (KPC archeologų žvalgytas 2004 m.), 250 m į PV ir 200 m į V nuo Ilgio ežero, 60 m į R nuo Vilniaus–Turmanto geležinkelio, Nemenčinės miškų urėdijos Magūnų girininkijos 167 kvartalo V dalyje, Gulbinų miške, maždaug 40 m į V nuo miško keliuko, į Š nuo užstatytos ir aptvertos teritorijos.

Pilkapio sampilas buvo maždaug 12–12,5 m skersmens ir 0,6–0,7 m aukščio, žemo suploto pusrutulio pavidalo, sulėkštėjęs, su jo pagrindą juosusio ir iš dalies užslinkusio iki 2 m pločio ir 0,2 m gylio griovio liekanomis. Ties sampilo PR papėde iškasta dar nesena, dabar užpilta apie 2,5 m pločio ir iki 10 m ilgio duobė šiferio lapais išklotais kraštais (greičiausiai buvusi komposto ar šiukšlių duobė), kurios vienas kampas iškastas jau sampilo krašte. Į ŠV nuo pilkapio sampilo pastebėtas ovalus netaisyklingo pavidalo, maždaug 15 m ilgio ir apie 10 m pločio bei 0,5 m aukščio greičiausiai natūralus iškilimas, kurio R dalyje prikasinėta duobių. Pagal išvaizdą pilkapį galima datuoti I tūkst. antrąja puse – II tūkst. pradžia.

NEW BARROW CEMETERIES IN ŠVENČIONYS DIST.

In 2006 KPC archaeologists surveyed some already known and some new barrow cemeteries located in Švenčionys District. During the survey, 1 new barrow cemetery and 2 separate barrows were discovered in Magūnai eldership and 1 barrow was found beside an already known barrow. All of these hitherto unknown barrows were shown to KPC archaeologists by Magūnai Forest District Forester Stefan Semaška, who has already assisted them more than once. During their expedition the territories of all the new archaeological sites were determined and the territory and name of one object was corrected (changed from a barrow to a barrow cemetery). The co-ordinates of all the corners of the territory boundaries of these objects and of the barrow centres were recorded using a GPS device and some of the barrows were photographed.